

Advies nr. 19/2008 van 4 juni 2008

Betreft: Voorontwerp van decreet tot democratisering van het hoger onderwijs, tot bevordering van de slaagkansen van de studenten en tot oprichting van een observatorium voor het hoger onderwijs

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna privacywet), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "koninklijk besluit van 13 februari 2001");

Gelet op de adviesaanvraag, ontvangen op 20 mei 2008;

Gelet op het verslag van mevrouw D'Hautcourt;

Brengt op 4 juni 2008 het volgend advies uit:

I. Voorwerp en context van de adviesaanvraag

1. Met haar schrijven van 16 mei II. vraagt Mevrouw Marie-Dominique Simonet, ondervoorzitster van de regering van de Franse Gemeenschap en Minister van Hoger Onderwijs, Wetenschappelijk Onderzoek en Internationale Betrekkingen het dringend advies van de Commissie over een voorontwerp van decreet tot democratisering van het hoger onderwijs, tot bevordering van de slaagkansen van de studenten en tot oprichting van een observatorium voor het hoger onderwijs (hierna het "voorontwerp van decreet").
2. Behalve artikel 5 van het voorontwerp van decreet zal enkel titel III van het voorontwerp door de Commissie onderzocht worden vermits enkel hierin verwerkingen van persoonsgegevens worden gereguleerd. Zo wordt, onder het gezag van de administrateur-generaal van het Onderwijs en het Wetenschappelijk Onderzoek van het Ministerie van de Franse Gemeenschap een observatorium voor het hoger onderwijs opgericht (hierna "het observatorium"). Dit wordt belast met het uitvoeren van statistische en/of wetenschappelijke studies over het hoger onderwijs in de Franse gemeenschap, het hiertoe verzamelen van persoonsgegevens met betrekking tot de studentenbevolking en het verzekeren van de verspreiding van de resultaten.
3. Uit de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet blijkt dat de oprichting van dit observatorium kadert in de vaststelling van het ontoereikend karakter van de bestaande instrumenten inzake productie, uitbating en verspreiding van statistieken om de ontwikkeling van de kwaliteit in de sector van het hoger onderwijs te meten en het onderwijssysteem te sturen. Zodoende wenst men te beantwoorden aan de stijgende noden van de executieve van de Franse gemeenschap inzake statistieken en globale indicatoren over het systeem van het hoger onderwijs in het raam van de opvolging van het proces van Bologna.

II. Onderzoek

II. 1. Evaluatiesysteem

4. Het voorontwerp van decreet voorziet in zijn artikel 5 de invoering van een systematisch evaluatiesysteem van de leerkrachten door de studenten. In dit opzicht herinnert de Commissie eraan dat de in dit kader door de pedagogische raad opgerichte commissie zal moeten waken over de naleving van de WVP, zowel in het raam van de opmaak van de evaluatievragenlijst als wat de opvolging betreft van deze systematische evaluatie.

II.2. Titel III. Over het observatorium van het hoger onderwijs

5. Het voorontwerp van decreet dat in dit stadium in zeer algemene bewoordingen is opgesteld, beoogt het wettigen van latere gegevensverwerkingen voor statistische en/of wetenschappelijke doeleinden over het hoger onderwijs en de studentenbevolking, die het observatorium van het hoger onderwijs zal moeten uitvoeren in het raam van de uitvoering van de hem krachtens artikel 15 van het voorontwerp toevertrouwde opdrachten.

6. Het doeleinde van het samenstellen van een verzameling statistische gegevens waarmee het observatorium wordt belast wordt omschreven in algemene bewoordingen in artikel 20 §1: "contribuer à une définition des besoins en matière d'Enseignement supérieur et à l'élaboration d'une politique communautaire" (vrije vertaling: bijdragen tot een vaststelling van de noden inzake hoger onderwijs en tot het uitwerken van een communautair beleid). Ingevolge het finaliteitsbeginsel van de WVP mogen persoonsgegevens slechts voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verkregen en niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. In dit opzicht bevat het voorontwerp van decreet verschillende dubbelzinnigheden:
  - Zo wordt duidelijk vermeld (artikel 15 – opdrachten 7° en commentaren bij de artikelen) dat het observatorium zal dienen als informatiebron voor de verschillende adviesorganen die erkend zijn door de Franse gemeenschap inzake hoger onderwijs alsook voor de commissarissen/afgevaardigden bij de regeringen. Er wordt niet gepreciseerd of de ter beschikking gestelde informatie zal bestaan uit de ruwe ingezamelde gegevens of uit de resultaten van de statistische analyse.
  - Bovendien blijkt uit de memorie van toelichting dat de werkzaamheden van het observatorium een mogelijk antwoord zouden kunnen bieden op de herhaalde vragen van het Waalse en Brusselse gewest over het in contact brengen van de schoolverlaters uit het hoger onderwijs met de arbeidsmarkt en de gegevens van FOREM (blz. 4 van de memorie van toelichting bij het voorontwerp). Onder voorbehoud van wat werkelijk bedoeld wordt met deze woorden merkt de Commissie op dat het in contact brengen van de schoolbevolking met de gegevens van FOREM op het eerste gezicht niet lijkt te kaderen in het doeleinde dat vermeld werd in het dispositief van het voorontwerp van decreet (contribuer à une définition des besoins en matière d'Enseignement supérieur et à l'élaboration d'une politique communautaire) (vrije vertaling: bijdragen tot een vaststelling van de noden inzake hoger onderwijs en tot het uitwerken van een

communautair beleid). Indien een dergelijk doeleinde eveneens zou worden nagestreefd zou het dispositief van het voorontwerp van decreet in die zin moeten aangepast worden.

7. Gelet op wat voorafgaat vestigt de Commissie de aandacht van de auteur van het voorontwerp van decreet op het feit dat in de huidige stand van het ontwerp, de gegevens die ingezameld zullen worden door het observatorium, overeenkomstig het finaliteitsbeginsel van de WVP, alleen zullen kunnen gebruikt worden voor het expliciet in het voorontwerp van decreet vermelde doeleinde, te weten het opstellen van statistieken over het hoger onderwijs om bij te dragen tot een vaststelling van de noden inzake hoger onderwijs en tot het uitwerken van een communautair beleid (artikel 20 van het voorontwerp van decreet) en dat iedere mededeling van de resultaten van deze statistische analyses zal moeten gebeuren na anonimisering van de gegevens, overeenkomstig hetgeen trouwens eveneens is vermeld in artikel 21 van het voorontwerp van decreet. Ieder ander gebruik van de ingezamelde gegevens door het observatorium zelf of zijn eventuele bestemmingen, zou neerkomen op het misbruiken van het doeleinde, wat strijdig is met de WVP. De Commissie herinnert eraan dat gegevensverwerkingen voor statistische doeleinden iedere aanwending van de bekomen informatie voor het nemen van beslissingen of maatregelen met betrekking tot een bepaalde persoon uitsluiten.

8. Voor het overige zijn de door het voorontwerp van decreet bedoelde gegevensverwerkingen latere verwerkingen voor statistische en/of wetenschappelijke doeleinden over het hoger onderwijs en de studentenbevolking. Het voorontwerp voert in dit kader een algemene verplichting in voor de universiteiten, de hogescholen, het hoger kunstonderwijs en de hogere instituten voor architectuur tot mededeling van de persoonsgegevens van de studenten. In zijn huidige vorm beschrijft het voorontwerp van decreet niet op duidelijke wijze de gegevens die bij deze instellingen zullen worden ingezameld, noch de wijze waarop deze gegevens zullen worden verwerkt. Enkel de onderwerpen waarover gegevens bij de scholen zullen worden ingezameld, vormen het voorwerp van een niet-limitatieve lijst in artikel 20 § 3 van het voorontwerp, en dit in vaak onduidelijke en vage bewoordingen: "Deze gegevens slaan onder meer op de inschrijvingen per programma van de financierbare en niet-financierbare studenten; de kenmerken van de studenten (met inbegrip van de socio-economisch minderbedeelden) en hun antecedenten met het oog op de opvolging van de cohorten; het slagen of mislukken aan het einde van de examens; de overstapmogelijkheden; de ingaande en uitgaande mobiliteit van studenten; de georganiseerde onderwijsprogramma's en de samenwerkingsverdragen voor de organisatie van studies; de afkeer van de jongeren voor wetenschappelijke en technologische richtingen; de verdeling mannen – vrouwen in de verschillende richtingen". Wat verstaat men onder kenmerken en antecedenten van studenten,

welke persoonsgegevens van studenten of andere natuurlijke personen zal men concreet verzamelen?

9. De Commissie vestigt de aandacht van de auteur van het voorontwerp van decreet op het feit dat deze inzameling van persoonsgegevens bij alle instellingen van het hoger onderwijs een systeem voor integratie van gegevens betekent waarvoor men met het oog op de bescherming van de privacy bijzonder waakzaam moet zijn. In het voorontwerp van besluit dienen dan ook de maatregelen te worden verduidelijkt die door het observatorium zullen worden genomen om te verzekeren dat het recht op privacy van de betrokkenen wordt nageleefd.
10. In toepassing van artikel 4 van de WVP kunnen latere verwerkingen voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden hetzij op basis van relevante criteria als verenigbaar worden beschouwd met het oorspronkelijke doeleinde waarvoor de gegevens werden ingezameld, hetzij uitgevoerd worden mits naleving van de bepalingen van hoofdstuk II van het K.B. van 13 februari 2001.
11. Het doeleinde van een latere verwerking van persoonsgegevens kan als verenigbaar beschouwd worden met het oorspronkelijke doeleinde waarvoor de gegevens werden ingezameld krachtens een relevante wettelijke bepaling die op een expliciete en duidelijke wijze de omstandigheden (doeleinden) voorziet die de verschillende soorten latere inzamelingen van gegevens rechtvaardigen (precies onderwerp van de verschillende statistische en/of wetenschappelijke studies), de exhaustieve lijst van indirect ingezamelde persoonsgegevens (secundaire inzameling van gegevens¹), de exhaustieve lijst van instellingen waar de gegevens zullen worden ingezameld met het oog op het statistisch onderzoek, de categorieën van betrokkenen waarover gegevens worden ingezameld (iedere student die ingeschreven is in de hierna opgesomde scholen van het hoger onderwijs van de Franse gemeenschap...), alsook de bewaringstermijn van de ingezamelde gegevens.
12. Een latere gegevensverwerking voor statistische en/of wetenschappelijke doeleinden die onverenigbaar zijn met het doeleinde waarvoor zij oorspronkelijk werden ingezameld kan eveneens uitgevoerd worden mits naleving van de bepalingen van hoofdstuk II van het KB van 13 februari 2001, die onder meer inhouden dat:

---

¹ Onder secundaire inzameling van gegevens verstaat men het proces dat erin bestaat om bij een openbare of privé-instelling een volledige of gedeeltelijke kopie te verzamelen van de door die instelling verzamelde gegevens om hiermee een nieuwe gegevensverwerking uit te voeren.

- a. In beginsel moet een onverenigbare latere verwerking voor statistische en/of wetenschappelijke doeleinden gebeuren aan de hand van anonieme gegevens².
- b. Indien een statistisch en/of wetenschappelijk project niet kan uitgevoerd worden aan de hand van anonieme gegevens, mag de verantwoordelijke voor de latere verwerking gecodeerde gegevens gebruiken mits naleving van verplichtingen zoals de voorafgaande codering van de persoonsgegevens voor hun mededeling aan de bedoelde latere verantwoordelijke voor de verwerking; de verplichte tussenkomst van een onafhankelijke intermediaire organisatie die moet instaan voor de codering van de gegevens ingeval van latere verwerking van gegevens afkomstig van verschillende bronnen; en, ten laste van de intermediaire organisatie of de verantwoordelijke(n) voor de oorspronkelijke verwerking, ingeval van latere verwerking van gevoelige gegevens in de zin van de artikelen 6 tot 8³ van de WVP, de voorafgaande kennisgeving aan de betrokkenen(personen waarvan de gegevens worden verwerkt) met vermelding van de verplichte vermeldingen⁴ vastgelegd in artikel 14 van het KB. Van 13 februari 2001.
- c. Tenslotte is het enkel wanneer de verantwoordelijke voor de latere verwerking in de onmogelijkheid verkeert om een statistisch of wetenschappelijk onderzoek te voeren op basis van gecodeerde gegevens (bvb; noodzaak om face-to-face enquêtes te houden wat gebruikelijk is bij sociologische onderzoeken) dat niet-gecodeerde gegevens mogen gebruikt worden mits naleving van volgende verplichtingen: verplichting tot specifieke kennisgeving aan de betrokkenen en voorafgaand verkrijgen van hun uitdrukkelijke toestemming voor het verwerken van hun gegevens behalve indien dit onmogelijk blijkt of overmatige inspanningen vergt, tenzij de gegevens door de betrokkenen zelf openbaar gemaakt werden of in nauw verband staan met het openbaar karakter van de betrokkene(n) of met feiten waarbij zij betrokken waren.

---

² Gegevens die niet met een geïdentificeerd of identificeerbaar persoon in verband kunnen worden gebracht en derhalve geen persoonsgegevens zijn (artikel 1, §5 van het KB van 13 februari 2001). Krachtens de Europese Richtlijn 95/46/EU betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (considerans 26) "om te bepalen of een persoon identificeerbaar is, moet worden gekeken naar alle middelen waarvan mag worden aangenomen dat zij redelijkerwijs door degene die voor de verwerking verantwoordelijk is dan wel door enig ander persoon in te zetten zijn om genoemde persoon te identificeren"

³ Gegevens betreffende de gezondheid van natuurlijke personen, hun gerechtelijk verleden (verdenkingen, veroordelingen, voor de hoven en rechtbanken en administratieve rechtsorganen hangende geschillen,...), waaruit de etnische of raciale afkomst blijkt, zijn politieke of religieuze of filosofische overtuiging, die het seksuele leven betreffen....

⁴ Precieze beschrijving van de statistische of wetenschappelijke doeleinden van de verwerking, identiteit van de verantwoordelijken voor de verwerking, categorie van verwerkte gegevens, oorsprong van de gegevens, bestemmelingen of categorieën van bestemmelingen van de gegevens, bestaan van een recht op toegang en verbetering van de persoonsgegevens en van een recht op verzet. Een afwijking op deze specifieke verplichte kennisgeving is evenwel mogelijk ingeval van toepassing van artikel 15 van het K.B. van 13 februari 2001.

- d. Ongeacht of hij opteert voor het gebruik van gecodeerde of niet-gecodeerde gegevens, moet de verantwoordelijke voor de verwerking zijn keuze voor het gebruik van dergelijke gegevens in plaats van anonieme gegevens in ieder geval motiveren bij het overeenkomstig artikel 17 van de WVP verplicht aangeven van zijn verwerking bij de Commissie. Het is overigens verboden voor de verantwoordelijke(n) voor de oorspronkelijke verwerking en de intermediaire organisatie om persoonsgegevens mee te delen aan de verantwoordelijke voor de latere verwerking vooraleer deze het door de Commissie afgeleverde ontvangstbewijs van de aangifte van verwerking heeft voorgelegd. Indien hij kiest voor de verwerking van niet-gecodeerde gegevens en een voorafgaande kennisgeving alsook het verkrijgen van de toestemming van de betrokkenen onmogelijk zijn gebleken of overmatige inspanningen zouden vergen, dan zal de Commissie hem binnen de 45 dagen na de aangifte van de verwerking een aanbeveling sturen, eventueel vergezeld van een of meer bijkomende voorwaarden die moeten nageleefd worden bij de latere verwerking van niet-gecodeerde gegevens voor wetenschappelijke doeleinden of de latere verwerking van gevoelige gegevens zonder voorafgaande kennisgeving of toestemming van de betrokkenen.
13. Gelet op de huidige formulering van het voorontwerp van decreet zullen de gegevensverwerkingen voor statistische en/of wetenschappelijke doeleinden die het observatorium zal moeten uitvoeren, de bepalingen van het K.B. van 13 februari 2001 moeten naleven vermits het voorontwerp, zoals het thans is opgesteld, niet de voormelde vereiste kwaliteiten bezit.
14. Om de gegevensverwerkingen van het observatorium te voorzien van een degelijke wettelijke basis die toelaat ze als verenigbaar te beschouwen, dienen verduidelijkingen aangebracht te worden aan het onderhavig ontwerp van wettelijk kader; in voorkomend geval⁵ via besluit(en) genomen door de regering in uitvoering van onderhavig voorontwerp van decreet.
15. Om aldus ieder type van statistische studie die door het observatorium zal uitgevoerd worden op een passende manier te omkaderen, zal op een expliciete en precieze wijze het doeleinde moeten bepaald worden van de statistische en/of wetenschappelijke studie(s) waarmee dit zal belast worden (hun precies onderwerp) met voor elke afzonderlijke soort studie de exhaustieve lijst van gegevens die hiertoe dienen ingezameld te worden alsook de verschillende instellingen waarbij de gegevens zullen ingezameld worden (scholen, diverse

---

⁵ In de mate dat het inzake statistisch en/of wetenschappelijk onderzoek moeilijk kan lijken om vooraf expliciet en op een precieze wijze het of de verschillende doeleinde(n) van de gegevensverwerking te bepalen die zullen nagestreefd worden door een onderzoekinstelling; deze verduidelijkingen dien dan verstrekt te worden in de uitvoeringsbesluiten van de regering.

administraties...) en het al dan niet verplicht karakter van door het observatorium uitgevoerde inzamelingen.

16. De precieze en exhaustieve lijst van de in het raam van deze studies ingezamelde gegevens alsook hun "graad van identificeerbaarheid" (gecodeerd of niet, anoniem karakter) zullen op zijn minst moeten gepreciseerd worden in de uitvoeringsbesluiten en dit met inachtneming van het proportionaliteitsbeginsel van de WVP dat aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking voor statistische en/of wetenschappelijke doeleinden oplegt enkel die gegevens in te zamelen die noodzakelijk zijn om zijn specifieke studie tot een goed einde te brengen en in de eerste plaats te kiezen voor anonieme gegevens, vervolgens voor gecodeerde en enkel ingeval van gemotiveerde onmogelijkheid om anonieme of gecodeerde gegevens te verwerken om de studie uit te voeren in functie van het specifieke wetenschappelijk onderzoeksproject, van niet-gecodeerde gegevens. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3° van de WVP mogen, uitgaande van het doeleinde van ieder specifiek onderzoeksproject, inderdaad slechts toereikende, ter zake dienende en niet overmatige gegevens door het observatorium worden verzameld en verwerkt.

17. Gelet op wat voorafgaat dringt de Commissie aan op een inzameling van anonieme gegevens in de zin van de wet op de verwerking van persoonsgegevens, als een dergelijke inzameling kan volstaan om te voldoen aan de specifieke noden voor het uitvoeren van een bijzonder onderzoek. Zoniet zal het gebruik van gecodeerde gegevens moeten aanbevolen worden in de plaats van gegevens op naam of sterk identificeerbare gegevens zoals de naam, het adres of een identificatienummer zoals het stamnummer van studenten. Bijvoorbeeld een staat opmaken van het slagen in het onderwijs (artikel 18 van het voorontwerp), de aantrekkingskracht meten van de jongeren voor wetenschappelijke of technologische richtingen en hun evolutie, of nog een verdeling mannen - vrouwen opmaken in de verschillende richtingen van het hoger onderwijs in de Franse gemeenschap, vergen niet het inzamelen van persoonsgegevens maar lijkt a priori gerealiseerd te kunnen worden aan de hand van anonieme gegevens zodanig dat de scholen enkel per richting of afdeling van het hoger onderwijs het aantal leerlingen zou moeten doorgeven dat geslaagd is alsook het aantal dat niet geslaagd is, het aantal leerlingen dat ingeschreven is in de wetenschappelijke richtingen of nog de verhouding mannen - vrouwen per richting zonder de gegevens mee te delen die op een rechtstreekse of onrechtstreekse wijze de identificatie van de betrokken studenten toelaten.

18. Gelet op de potentiële risico's die gevormd worden inzake bescherming van de persoonlijke levenssfeer door een massale centralisatie van niet-gecodeerde gegevens afkomstig van verschillende bronnen in verband met het schooltraject van de studenten, met de socio-economische categorie waartoe zij behoren of eventueel hun ouders, hun nationaliteit of zelfs hun beroepsloopbaan, beveelt de Commissie overigens aan dat het voorontwerp van decreet expliciet een voorafgaande verplichte codering zou opleggen van de gegevens die zullen meegedeeld worden aan het observatorium voor het uitvoeren van statistische en/of wetenschappelijke studies. Hiertoe zou het voorontwerp een coderingsdienst moeten oprichten onafhankelijk van het observatorium en onderworpen aan specifieke verplichtingen zoals: een verplichte onpartijdigheid ten opzichte van de bestemmingen van de coderingsdienst (ontbreken van enig belangenconflict – chinese wall); een beginsel van terbeschikkingstelling van de gegevens beperkt tot het strikte minimum dat noodzakelijk is voor het uitvoeren van de studies, overeenkomstig de preciseringen en modaliteiten die zullen bepaald worden bij besluit van de regering, genomen in uitvoering van het ontwerp van decreet, overeenkomstig de voormelde aanbevelingen van de Commissie; onderwerping van het toegewezen personeel aan een vertrouwelijkheidverplichting.
19. Aanvullend zou het eveneens aangewezen zijn dat het voorontwerp van decreet expliciet iedere poging om de gecodeerde gegevens om te zetten in persoonsgegevens zou verbieden. De door het observatorium uitgevoerde verwerkingen mogen, gelet op hun aangekondigd statistisch en/of wetenschappelijk doeleinde, in geen geval leiden tot het produceren van persoonsgegevens. Zoals hiervoor reeds vermeld mogen de resultaten van statistisch onderzoek in geen geval gebruikt worden voor het nemen van beslissingen of maatregelen met betrekking tot een bepaalde persoon. Wat de verwerkingen voor wetenschappelijke doeleinden betreft, deze beogen het aantonen van constanten, gedragingen of oorzakelijke verbanden die uitstijgen boven de individuen waarop zij betrekking hebben. Zij overstijgen dus het individueel stadium om gemeenschappelijke fenomenen aan te tonen.
20. Wat de verspreiding van de resultaten van statistische studies betreft, stelt de Commissie in het artikel 21 van het voorontwerp van decreet met genoegen het beginsel van hun expliciete anonimisering vast. Teneinde iedere dubbelzinnigheid te vermijden beveelt de Commissie aan dat punt c van artikel 21 zou aangevuld worden met de volgende woorden "enkel anonieme gegevens bevattende". In dit opzicht benadrukt de Commissie dat er moet over gewaakt worden dat de resultaten van het onderzoek op een dusdanige wijze gepubliceerd worden dat het risico op heridentificatie van de studenten klein is of zelfs onbestaande. Over het algemeen wordt aangenomen dat er in het raam van de publicatie van resultaten van een statistisch onderzoek een risico op heridentificatie bestaat wanneer bepaalde statistische

categorieën slechts heel weinig individuen bevatten (in het algemeen wordt aanvaard dat er een ernstig risico op heridentificatie bestaat bij minder dan 3 individuen), of wanneer het aantal en de precisie van de gegevens met betrekking tot elk individu van zulke aard zijn dat het voor bepaalde personen op basis van hun persoonlijke kennis redelijkerwijs mogelijk wordt om de identiteit van de betrokkene te achterhalen. Mocht dit het geval zijn, dan mogen de resultaten niet in die vorm gepubliceerd worden, doch verdeeld over grotere en minder precieze statistische categorieën waardoor het risico op heridentificatie wordt verminderd of zelfs volledig verdwijnt.

21. De Commissie is eveneens verheugd over de expliciete vastberadenheid van de verantwoordelijke voor de verwerking die vervat is in artikel 22 van het voorontwerp van decreet.
22. In artikel 23 wordt een lijst opgesteld van de instellingen waarmee het observatorium in het raam van zijn opdracht zal samenwerken. Indien door deze samenwerking verwerkingen van persoonsgegevens in de zin van de WVP zouden ontstaan, dan dienen de aard, de doeleinden en alle andere verduidelijkingen overeenkomstig de hierboven aangehaalde principes te worden vermeld.
23. Uit de opdrachten van het observatorium blijkt dat deze desgevallend een beroep zal doen op externe diensten voor het uitvoeren van onderzoeken. In dit opzicht herinnert de Commissie eraan dat wanneer een verantwoordelijke voor de verwerking beslist om voor zijn verwerking van persoonsgegevens of een deel ervan, een beroep te doen op een verwerker, hij een kwaliteitsverwerker moet kiezen die voldoende waarborgen biedt inzake technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen in verband met verwerkingen. In dit raam dient hij alle nodige maatregelen te nemen om er zich van te vergewissen, onder meer via schriftelijke contractuele bepalingen die de verantwoordelijkheid van de verwerker vastleggen en waarin expliciet wordt voorzien, dat de verwerker en de personen die onder diens gezag optreden, dit slechts doen in het raam van de specifieke verwerkingsopdracht en op bevel van de verantwoordelijke voor de verwerking. In toepassing van artikel 16 WVP is het van belang dat de verantwoordelijke voor de verwerking en zijn verwerker hun personeelsleden, die toegang zullen krijgen tot de persoonsgegevens, onderwerpen aan een contractuele vertrouwelijkheidsverplichting. Overigens, overeenkomstig dezelfde wettelijke bepaling dient de verantwoordelijke voor de verwerking organisatorische en technische veiligheidsmaatregelen te nemen om een passend beschermingsniveau voor de gegevensverwerkingen te verzekeren. Dit passend karakter dient enerzijds rekening te houden met de stand van de techniek en de veroorzaakte kosten en anderzijds met de aard van de te

beschermen gegevens en de potentiële risico's. De Commissie verwijst in dit opzicht naar de "Referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens" die zij heeft aangenomen en die beschikbaar zijn op haar website⁶.

24. Tenslotte merkt de Commissie op dat een aan de voormelde criteria beantwoordend wettelijk kader voor gevolg zal hebben dat de administrateur-generaal van het Onderwijs en het Wetenschappelijk Onderzoek vrijgesteld wordt van de bij artikel 17 van de privacywet verplichte aangifte van zijn latere verwerking(en) bij de Commissie en dit in toepassing van artikel 61 van het KB van 13 februari 2001.

OM DEZE REDENEN

Brengt de Commissie een ongunstig advies uit over het voorontwerp van decreet, gelet op de onnauwkeurigheden die het in zijn huidige vorm vertoont met betrekking tot de weerslag die dit zal hebben op de verwerkingen van persoonsgegevens.

Bij gebrek aan verdere verduidelijkingen in het voorontwerp en zijn uitvoeringsbesluiten om het voorzienbaarheids- en transparantieniveau van de door het observatorium uitgevoerde gegevensverwerkingen te verbeteren zoals vooropgesteld in onderhavig advies (consideransen 13, 14, 16 tot 18 en 20), kunnen de latere gegevensverwerkingen door het observatorium slechts uitgevoerd worden mits naleving van hoofdstuk II van het KB van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP.

Voor de Administrateur m.v.,
Het Afdelingshoofd,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere

---

⁶ <http://www.privacycommission.be/fr/static/pdf/mesures-de-reference-vs-01.pdf>